

Elazığ Buluşuyor 2007

Müzakere Belgesi

Sektörün adı: SPOR

İÇİNDEKİLER

Sayfa No:

Amaç, Kapsam ve İzlenecek Yol	2
Gerekçe ve Dayanak	3
Sektör Ekibi	3
Yönetim Ekibi	4
Amaçlardan Sorumlu Ekipler	4
İzleme, Gözlem ve Değerlendirme Ekibi	5
T.C. ve DPT'nin Sektördeki Ulusal Politikası	5
T.C. ve DPT'nin Sektördeki Bölgesel Politikası	6
AB'nin Sektördeki Politikası	7
AB'nin Sektördeki Türkiye ve Bölge Politikası	9
Vizyon	10
Misyon	10
Elazığ' da Sektörün Mevcut durumu	10
Spor Sektörünün Güçlü ve Zayıf Yönleri	14
Sporun Bölgesel Kalkınmaya Katkısı	15
Sektörün 2023' de Elazığ'daki durumu ne olmalı?	19
Öneriler	20
Amaç 1: Elazığ'da Geçmişten Günümüze Spor ve Mevcut Durum	22
Amaç 2 : Spor Tesisleri Planlaması	22
Amaç 3 : Spor Eğitimi	23
Zirve Katılımcıları Taslağı	24
Kaynaklar	25

Sektör: Amaç-Kapsam ve İzlenecek Yol

Amaç; Elazığ'a yeni bir spor vizyonu açmak, spor tesis ve ekipmanları yönünden Elazığ'da yapılabilecek yatırımlar için bir yol haritası çalışmalarına başlamak, stratejiler belirlemek, planlar yapmak ve ileri nesillere yazılı ve görsel dokümanlar aktarmak, bu projenin öncelikli amacını oluşturmaktadır.

Kapsam; Spor sektörü, İlimizde geçmişten günümüze sporun kültürel, tesis, eğitim ve bu çerçevede kurulan spor kulüpleri ve yapılan sportif etkinlikler, mevcut saha ve tesisler, Cumhuriyetin 100. kuruluş yılı olan 2023 yılında spor, sporcu ve tesis yönünden Elazığ'da spor sektörünün nerede olduğu, ileriye yönelik stratejik planlamaları ve bu planların hayata geçirilmesini kapsayacaktır.

İzlenecek yol; Konu kapsamında alt çalışma grupları oluşturularak spor sektörü meslek gruplarının görüşlerinin alınması amacıyla;

- Lig Heyeti Kurulu ve Beden Eğitimi Öğretmenleri,
- Antrenörler (Tüm spor dalları),
- Hakem ve Gözlemciler (Tüm spor Dalları),
- Resmi ve Özel Spor Tesisleri İşletme ve Planlamacıları (İl ve İlçe tesisleri, Belediye ve İmar Müdürlüğü temsilcileri) ile toplantılar yapılmış ve spor sektörünün stratejik planlamasının merkezinde bulunan meslek gruplarının görüşleri alınarak rapor haline getirilecektir.

Gereke ve Dayanak:

Elazığ Buluşuyor 2007 Zirvesi sonrasında sektöre ait oluşturulacak raporlardan elde edilecek bilgiler ışığında Cumhuriyetimizin 100.ncü kuruluş yıldönümü olan 2023 yılı esas alınarak, Elazığ'ın spor sektörünün (spor kültürü, spor tesisi, spor eğitimi vb.) sosyal ve ekonomik açılarından bulunması arzu edilen konuma ulaşabilmesi için gelişme stratejilerinin neler olabileceği ve bu bağlamda ne tür fizibilite çalışmalarının yapılabileceği belirlenecektir.

T.C. Anayasası, Yerel Yönetim ve İl Özel İdarelerinin spor ile ilgili hükümleri, mevcut yasalar ve AB uyum yasaları bu sektördeki çalışmaların dayanaklarını oluşturacaktır.

Sektör Ekibi:

Adı	Soyadı	Görevi	e-mail
Cengiz	ARSLAN	Sektör Başkanı	carslan@firat.edu.tr
Sedat	ACAR	Üye	sedatacar-23@hotmail.com
Sebahattin	DEVECİOĞLU	Üye	sdevecioglu@firat.edu.tr
Bilal	ÇOBAN	Üye	bcoban@firat.edu.tr
Erhan	YILMAZ	Üye	yilmazerh@yahoo.com
Yüksel	SAVUCU	Üye	ysavucu@hotmail.com
Alper	KARADAĞ	Üye	akaradag@firat.edu.tr
Engin	YILMAZ	Üye	elazigsporlisesi@hotmail.com
Mehmet	TAN	Üye	elaziz@askf.com.tr
Vehbi	ÇOŞKUN	Üye	hvehbicoskun@mynet.com
Kayhan	TOPAL	Üye	kayahan@kayahantopal.com
Oğuzhan	ZİREK	Üye	elazigliheyeti@hotmail.com

Not:

Yönetim ekibi

Adı	Soyadı	Görevi	e-mail
Cengiz	ARSLAN	Sektör Başkanı	carslan@firat.edu.tr
Sebahattin	DEVECİOĞLU	Üye	sdevecioglu@firat.edu.tr
Bilal	ÇOBAN	Üye	bcoban@firat.edu.tr
Yüksel	SAVUCU	Üye	ysavucu@hotmail.com
Erhan	YILMAZ	Üye	akaradag@firat.edu.tr
Oğuzhan	ZİREK	Üye	elazigliheyeti@hotmail.com
Engin	YILMAZ	Üye	elazigsporlisesi@hotmail.com
Mehmet	TAN	Üye	elaziz@askf.com.tr
Vehbi	ÇOŞKUN	Üye	hvehbicoskun@mynet.com
Kayhan	TOPAL	Üye	kayahan@kayahantopal.com

Not:

Amaçlardan sorumlu ekipler

Sektör	Spor	
AMAÇ	Elazığ'da Geçmişten Günümüze Spor	Cengiz ARSLAN
Amaç-1	Elazığ'da spor kültürü ve tarihsel gelişimi	Ali Serdar YÜCEL
Amaç-2	Geçmişten günümüze spor tesisleri ve mevcut durum	
Amaç-3	Geçmişten günümüze spor kulüpleri ve mevcut durum	
Amaç-4	Geçmişten günümüze sporcular, Hakemler, Yöneticiler, Milli sporcular	

Not:

Sektör	Spor	
AMAÇ	Spor Tesisleri ve Planlama	Sebahattin DEVECİOĞLU
Amaç-1	Semt Sahaları ve Spor kompleksi planlaması	Sedat ACAR
Amaç-2	Sağlıklı Yaşam ve Spor Alanları planlaması	Erhan YILMAZ
Amaç-3	Özürllüler için spor alanları planlaması	Yüksel SAVUCU

Not:

Sektör	Spor	
AMAÇ	Spor Eğitimi	
Amaç-1	Beden Eğitimi Öğretmeni Eğitimi	Cengiz ARSLAN Oğuzhan ZİREK Engin YILMAZ
Amaç-2	Antrenör ve Hakem Eğitimi	Alper Karadağ,
Amaç-3	Spor Yöneticisi Eğitimi	Sebahattin DEVECİOĞLU Bilal ÇOBAN
Amaç-4	Sporcu Sağlığı ve Hizmetleri	Erhan YILMAZ Cengiz ARSLAN

Not:

İzleme, gözlem ve değerlendirme ekibi

Bu ekip, program çıktılarını ve programın belirlenen amaçlar doğrultusunda gidip gitmediğini değerlendirecektir. Bu ekip genelde Elazığ dışında yaşayanlardan oluşturulmalıdır.

Adı	Soyadı	Kurumu	e-posta
Prof.Dr. Eyüp Günay	İSPİR	Gazi Ü. İkt. İdari Bilimler Fak./Ankara	
Haluk	ÇETİN	GSGM Teftiş Kurulu Başkanı/Ankara	
Bekir Yunus	UÇAR	Spor Toto Teşkilat Müdürü	
Halit	AKGÜL	Kanal 7 Spor Genel Merkezi	

Not:

T.C. ve DPT'nin Sektördeki Ulusal Politikası

Gelişen dünya ekonomisinde sporun önemli bir yer edindiği gerçeğinden hareketle, Türkiye'de spor ile ilgili kurum ve kuruluşlar ile birlikte, özel sektör ve sivil toplum örgütleri, artık spor sektörünün sunmuş olduğu fırsatları göz ardı etmeden, planlanan yatırımları, bölgesel kalkınma alanlarında sporun bu özelliğinden yararlanarak gerçekleştirmelidirler.

Ülkelerin sosyo-ekonomik yapısının gerekleri doğrultusunda ve gelişmişlik seviyesine uygun olarak kaynakların el verdiği oranda, sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını mümkün kılacak özelliğe sahiptir. Sporun sosyal kalkınmaya etki edebilmesi, bu yolla verimli neticelere gidebilmesi, o toplumun meydana getiren fert, aile ya da grupların eğitim, kültür, spor alt yapısı ve bunlardan faydalanma ölçüsüne bağlıdır. Sporun, sosyo-ekonomik ve kültürel kalkınmanın ana unsuru olan insan gücünün sağlıklı bir şekilde geliştirilip güçlendirilmesi için etkili bir araç olarak kullanılması gerekir.

Spor ve serbest zaman değerlendirme imkânlarının hızlı bir şekilde artması kuşkusuz bu konudaki talepte benzer bir artıştan kaynaklanmaktadır. Talepteki artışlar birçok faktöre bağlı olarak değişiklik göstermektedir. Teknolojinin her geçen gün artması ve bireylerin çalışma zamanlarının yıllar içerisinde gittikçe azaltılması gibi faktörler spor ya da serbest zaman için kullanılacak sürenin artmasını sağlamıştır. Bunun doğal sonucu olarak da bireylerin spora yönelik serbest zamanları artmış ve bu durum spor endüstrisinin gelişimini hızlandıran bir yapı oluşturmuştur.

DPT'nin hazırlamış olduğu sekizinci beş yıllık Beden Eğitim ve Spor Özel İhtisas Komisyon Raporunda konuyla ilgili olarak ; "spor hizmetleri gönüllük esasına bağlı sivil toplum örgütlerine, merkezi idareden bağımsız olarak oluşturulmuş spor federasyonlarına ve onları oluşturan spor kulüplerine, özel ve tüzel kişilere terk edilmelidir. Böylece hem hizmet konusundaki arz-talep dengelenebilecek hem de hizmet açısından ihtiyaca dönük yapılanma sağlanacaktır. Dünyada spor örgütlenmesi ve spor hizmetleri çok çeşitlilik göstermelerine karşılık genelde ortak yanları bulunmaktadır. Spor yatırımları ve hizmetlerin yürütülmesi, ağırlıklı olarak yerel yönetimlere, özel ve tüzel kuruluşlara ve gönüllü kuruluşlara bırakmalıdır.

T.C. ve DPT'nin Sektördeki Bölgesel Politikası

Bölgesel gelişmeyi beşeri sermaye yatırımları olarak tanımlanan eğitim, sağlık ve mesleki göç harcamaları dolaysız ve dolaylı yollarla gelir dağılımını etkilemektedir. Bu etkinin yönü ve şiddeti, içinde bulunulan şartlara bağlı olarak gelişmektedir. Ülkenin gelişmişlik düzeyi, piyasa ekonomisinin egemenliği, genel eğitim seviyesi ve eğitim düzeylerinin dağılımı gibi birçok faktör beşeri sermaye yatırımlarının gelir dağılımını olumlu veya olumsuz etkilemesine neden olmaktadır.

Genç bir nüfus yoğunluğuna sahip olan ülkemizde, kamu kuruluşlarınca yürütülen ücretsiz spor hizmetlerine yönelik taleplerin yüksek olmasına karşılık, spora ayrılan kaynakların oldukça sınırlı olması, diğer taraftan özel sektör kuruluşlarınca yürütülen spor hizmetlerine ekonomik sebeplerden dolayı yeterli talebin oluşmaması, spor hizmetlerinde arz-talep dengesinin kurulmasına engel olmaktadır. Bu nedenle kamu kuruluşlarınca yürütülen spor hizmetlerinden daha fazla kişinin faydalanabilmesi için, hizmet verimliliğinin geliştirilmesi ve kaynakların etkin bir şekilde kullanılması zorunluluk arz etmektedir.

Türkiye nüfusunun % 27'sini 12-24 yaş grubu oluşturmaktadır. Geriye kalan orta yaş ve yaşlı nüfusu oluşturan grupla birlikte genç nüfusun spora olan ihtiyacı oldukça fazladır. Şöyle ki; günümüzde gerek bilim ve teknolojiadaki gelişmeler, gerekse tıp alanındaki gelişmeler ortalama yaşam sınırını yükseltmiştir. Böylece spor yapmaya olan ihtiyaç artmaktadır. Spora ihtiyaç gösteren grupların spor yapabilmesi ise formel olarak öncelikle spor kulüpleri ile okullarda olabilmektedir. Ancak Türkiye'de spor kulübü sayısı, 1999 verilerine göre 5988'dir. Bunun 4828'i futbol branşında, 1160'ı ise diğer spor branşlarında faaliyet göstermektedir. Öte yandan 62 milyon insanımıza düşen spor kulübü oranı 10.455'dir. Yani, ülkemizde her 10.455 kişiye bir spor kulübü düşmekte, futbol branşı temel alındığında ise ülkemizde her 12.967 kişiye bir futbol spor kulübü düşmektedir.

Ülkemizde nüfusa göre spor kulübü başına düşen en fazla insan sayısı ise Kilis ilimizde bulunmaktadır (36.681). Yine özellikle Güneydoğu Anadolu bölgesi illerimizden Kahramanmaraş, Mardin, Şırnak, Van, Şanlıurfa ve Diyarbakır illerimizde de kulüp başına düşen insan sayısı oranları açısından iyi durumda değillerdir. Oysa bugün birçok ülkenin spor politikasında olduğu gibi, ülkemizin spor politikasında da sporun topluma yaygınlaştırılması ilk sırayı teşkil ederken, spor alanında gelişmiş ülkeler bu politikalarını büyük ölçüde gerçekleştirebilmişlerdir. Örneğin, Almanya'da her dört kişiden biri spor kulüplerine üye iken (21 milyon kişi) 12 milyon kişi de spor kulüpleri dışında spor yapmaktadır ve bu ülkede spor örgütlerinin başarı kriteri sporu tüm nüfusa yaygınlaştırmaktır. Bu ülkelerde spor yapan insanların oranı genel nüfusun yarısına kadar ulaşırken, ülkemizde bu oran % 1-2 kadardır.

AB'nin Sektördeki Politikası

Avrupa konseyi üye ülkeleri içerisinde, 1983 yılı itibariyle % 0.1 oranla genel bütçesinden spora en az para ayıran ülke olduğumuz görülmektedir. Avrupa konseyi ülkeler içerisinde, bütçesinden %5.01 gibi büyük bir oranla Belçika başta gelmektedir. Belçika'da ülke nüfusunun %70 i düzenli olarak spor yapmaktadır. Buna karşılık ülkemizde aktif olarak spor yapanların sayısı %2.23 dir. Ve bu oranla, Avrupa da en az sporla ilgilenen ülke durumunda olduğumuz görülmektedir. Uluslararası başarının giderek daha önemli bir amaca dönüştüğü günümüzde, spor uzmanları ve spor yöneticileri arasında belirgin görüş ve çalışma ayrılıkları ortaya çıkmaktadır. Başarılı olma kriterleri de; görevde oldukları süre içerisinde alınan madalya sayısı ile değerlendirilmektedir. Bu nedenle çalışmaların yoğunluğu, kısa süreli plan ve programlarda yoğunlaşmaktadır. Oysa spor uzmanları daha çok uzun vadeli projelerle spor yatırımlarını gerçekleştirmeyi, sporda başarıyı madalya sayısı yerine başka kriterlerle ölçmeyi planlamak istemektedirler. Türk sporunun başarılı olma kriterleri herkese göre değişebilir. Ancak, çoğu kişinin birleştiği ortak görüşler arasında en önemlileri çok sayıda gencin spora katılımını sağlamak, uluslararası standartlarda başarılı olmak ve iyi spor adamları yetiştirmek olabilir.

Demokratik sisteme tabi ülkelerdeki spor teşkilatlarının ve işleyişinin sosyal kaynaşmanın gerçekleştirilmesi ve yaygınlaştırılması için model olarak bu günkü haliyle kabul edilmesi mümkün değildir. Dünyanın bütün ülkelerinde sporun çok yönlü olarak geliştirilmesi gereği kabul edilmektedir. Uygulamanın gelmiş bulunduğu bu nokta dışında Türkiye'nin de dâhil olduğu Batı bloğu ülkelerinde sporun temel özelliği ülkelerin toplum yapısına, geleneklerine, ekonomik zenginliklerine, kaynak ihtiyaçlarının dengesinin dağılma ve teşkilatlanma imkânı ve kabiliyetine göre değişiklik göstermesidir. Bir ülkenin sosyo-ekonomik yapısının gerekleri doğrultusunda ve gelişmişlik seviyesine uygun olarak kaynaklarının el verdiği oranda sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını mümkün kılacak özelliğe sahiptir.

Sporu geniş kitlelere yayabilen ülkelerin, sporda başarılı olan ülkeler olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Çeşitli yaş ve statüde bulunan kişilerin spor yapabilme imkânlarına kavuşturulması ideal olan bir hedeftir. Ancak gelişmekte olan ülkeler kaynaklarını en verimli tarzda değerlendirmek durumundadırlar.

Andreff tarafından Avrupa konseyinin sponsorluğuyla 1984 den 90'lı yılların ortalarına kadar sürdürülen ve sporun Avrupa'daki etkisinin ve öneminin ortaya çıkartılmasını hedefleyen "Avrupa'da Sporun Finansmanı" isimli araştırma, sporda bilgi paylaşımı ve demokratikleşme gibi amaçlar taşıyan "Play The Game" organizasyonunun, 2000 yılında İsveç de yapılan toplantısında bilimsel bir rapor halinde sunulan çalışmaya, AB

ülkelerinin tamamında karşılaştırılabilir verilerin derlenmesi ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmadaki veriler merkezi hükümet bütçelerinden spora ayrılan kaynak İsviçre’de 38.4, İsveç’te 47, İtalya da, 1006, Fransa da, 133 Milyon Dolar, toplam spor finansmanında merkezi yönetim bütçesinin payı İsviçre de 0.4, Almanya da 0.6, Fransa da 8.9, Portekiz de ise yüzde 9.9 olarak bulunmuştur. Sporun finansmanı kadar, spora ilişkin tüketim, üretim, iş olanakları ve gönüllülük çalışmalarına da yer verilen bir araştırmada ise; merkezi hükümet bütçelerinden spora ayrılan kaynak İsviçre’de 38.4, İsveç’te 47, İtalya da, 1006, Fransa da, 133 Milyon Dolar, toplam spor finansmanında merkezi yönetim bütçesinin payı İsviçre de 0.4, Almanya da 0.6, Fransa da 8.9, Portekiz de ise yüzde 9.9 olarak bulunmuştur. Avrupa’nın spor malzemeleri açısından en büyük spor pazarını oluşturan İngiltere 6575, Almanya 2284, İtalya 2012 ve 191 milyon Dolar’la Fransa olarak sıralandığı toplam 37537 milyon Dolar’lık bir pazarın 1989 rakamlarıyla olduğu tespit edilmiştir. Tüketici harcamalarının toplam spor finansmanında ki payı Portekiz’de yüzde 36.5, Danimarka’da 55.6, İngiltere’de 79.1 ve İsviçre’de yüzde 91.6 olarak, Avrupa’nın spor malzemeleri açısından en büyük spor pazarını oluşturan İngiltere 6575, Almanya 2284, İtalya 2012 ve 191 milyon Dolar’la Fransa olarak sıralandığı toplam 37537 milyon Dolar’lık bir pazarın 1989 rakamlarıyla olduğu tespit etmiştir.

Son yıllarda Avrupa’da spor hızla gelişmiştir ve sporun artan ekonomik ve ticari eğilimi gerçek bir değişim yaratmıştır. Avrupa Birliği işsizliği azaltmak için mücadele yürütürken, spor sektörü, yeni işlerin yaratılabileceği ve AB’nin alt yapı yatırımları, yeni teknoloji, eğitim ve karşılıklı değişim programlarının olumlu etkileri için destekleneceği alanlardan biridir. Spor hemen her Avrupa ülkesinde her yaş gurubunda ve toplumun her kesiminde etkili bir sosyal olgu olduğu ifade edilmektedir. Giyim sektörü, ekipman oyuncak vb sektörler gibi spor ürünleri sektörü de, artık AB ile sanayi arasındaki yakın ilişkinin yeni örnekleridir. Spor ürünleri sektörü, 15 üye ülkede 40.000 civarında kişiyi istihdam etmektedir ve üreticiler, standartlara uyum sağlamak, kişisel mülkiyet haklarını korumak ve rekabet politikasını güçlendirmek için AB’ nin hareketlerini yakından takip etmek zorundadırlar. Aynı zamanda, üreticilerin faaliyetleri, Birliğin gelişmekte olan ülkelere yapacağı ithalatın hacminin belirlenmesinden, tasarım imalat formlarından, yanlış yönlendirilen reklâmlar ve kullanım talimatları konularındaki düzenlemelerden etkilenecekleri ifade edilmektedir.

Dünyanın birçok ülkesi gibi Türkiye’de spor politikasının esas amacı öncelikle sporun bütün ülkede yaygınlaştırılmasıdır. Daha sonra oluşan bu spor seviyesinin kalite yükselmesini gerçekleştirmektir.

AB'nin Sektördeki Türkiye ve Bölge Politikası

Sporun ekonomik etkilerini özellikle iki açıdan değerlendirmek doğru olacaktır. İlki endüstrinin gelişmesi ve büyümesiyle üretilen mal ve hizmet sayısının artması ve ikinci olarak üretimdeki artışa bağlı olarak makro politika hedeflerinden biri olan ve istihdamda artışı sağlamak olan hedefin artan üretime bağlı olarak yükselmesidir. Ancak spor endüstrisindeki gelişmenin bu durumu oluşturabilmesi için spor endüstrisinin mevcut bölgeye yeni kaynak getirmesi gerekmektedir. Herhangi bir yerde kurulacak olan herhangi bir tesis o bölgeye ya da yöreye nihai amacından önce önemli ardıl etkiler oluşturacak şekilde bir durum yaratmaktadır. Örneğin öncelikli olarak o bölgede bir istihdam yaratacak olması ve harcama akımı meydana getirmesi dolaylı olarak ekonomik etkiler olarak ifade edilmektedir. Spor endüstrisine konu olan faaliyetlerin kısa dönemli etkileri direkt, dolaylı ve teşvik etkisi olarak sınıflanabilir. Örneğin spor karşılaşmasını izlemeye farklı şehirlerden gelen bireylerin harcama akımlarını faaliyetin olduğu bölgede gerçekleştirmeleri direkt etki olarak ifade edilmektedir. Dolaylı etki ise o bölgenin içinde bulunduğu diğer endüstri sektörlerinin o aktiviteye bağlı harcamaları kanalıyla istihdam, kazanç ve üretim miktarlarını değiştirmeleri şeklinde ifade edilmektedir.

Spor finansmanının bir yol ayrımına geldiğini merkezi ve yerel yönetimleri kamuoyu ilgisi ve kamu yararı yönünde kaynak sağlama mantığının artık yeni bir mantıkla yer değiştirme eğilimi gösterdiğini ekonomik ve sosyal yararlarına rağmen, Finansal maliyetlerin yerel yönetimlerde spor aktivitelerinin ve organizasyonların desteklenmesinde dikkatle değerlendirilmeye başlandığını katılımcılar daha az oranda gönüllü emek verecek, daha çok tüketici aktör olarak ortaya çıkacak, daha çok tüketim doğrultusunda kamusal finansman azalacak spor uygulamaları federasyonlar, kulüpler ve organizasyonların dışına kayacak” şeklindeki tespitler spor alanındaki ekonomik gelişmelerin önemli ölçüde değer kazanacağı ifade edilmektedir.

Bölgesel kalkınmaya yönelik planlanan hedefler arasında sporun ekonomik ve sektörel özelliğinden yararlanılarak spora ilişkin kaynaklar rasyonel bir şekilde ele alınıp bölge ekonomisine kazandırıldığı taktirde Doğu Anadolu bölgesinin sosyal ve ekonomik yönden kalkınmasına katkı sağlayacağı kaçınılmazdır.

Avrupa Birliği'ni hedef alan Türkiye bütün kurumlarda olduğu gibi sporda da bu Birliğin kriterlerine uymayı kendine ilke edinmiştir. AB de ticari sınırların kalkacağı göz önünde bulundurularak, spor sektöründeki planlamaların dünya ölçeğinde düşünülüp geliştirilmesi zorunluluğu kaçınılmazdır. Genç bir nüfusa sahip Türkiye'nin spor sektörüne yapacağı yatırımlar sosyo-kültürel ve ekonomik gelişmeye önemli katkılar sağlayarak, gelişmişlik düzeyini bu anlamda üst seviyelere çekebileceği ifade edilebilir.

Vizyon

Sporun varlığı ve devamlılığı için gerekli unsurlardan oluşan spor ortamının, nitelik ve nicelik itibarıyla süratle yaygınlaştırılması, geliştirilmesi ve kitleye mal edilmesi hizmetlerine ihtiyaç duyulan, disiplin ve otoriteyi sağlayabilecek bağımsız, karakterli spor yönetiminin kurulması ile mümkündür

Bölgesel kalkınmaya yönelik planlanan hedefler arasında sporun ekonomik ve sektörel özelliğinden yararlanılarak spora ilişkin kaynaklar rasyonel bir şekilde ele alınıp Elazığ ilinin sosyal ve ekonomik yönden kalkınmasına katkı sağlamaya çalışmaktır. Ayrıca;

- Elazığ'ı doğunun spor sektörünün tüm ekipmanları ile bir spor merkezi haline getirmek
- Spor Sektörünü “spor eğitimi, hizmet içi eğitim, kamp, ARGE vb.” alanlarda bir koordinasyon merkezi konumuna yükseltmek.

Misyon

T.C.Anayasasının ön görmüş olduğu

“Devlet, İstiklal ve Cumhuriyetimizin emanet edildiği gençlerin müspet ilmin ışığında, Atatürk ilke ve inkişâpları doğrultusunda ve Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü ortadan kaldırmayı amaç edinen görüşlere karşı yetişme ve gelişmelerini sağlayıcı tedbirleri alır.

Devlet, gençleri alkol düşkünlüğünden, uyuşturucu maddelerden, suçluluk, kumar ve benzeri kötü alışkanlıklardan ve cehaletten korumak için gerekli tedbirleri alır.

Devlet, her yaştaki Türk vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder.

Devlet başarılı sporcuyla korur.”

İlkelerinden hareketle sporun bölgede tüm yönleri ile geliştirilip yaygınlaştırılması temel esastır.

Elazığ' da Sektörün Mevcut durumu

Doğu Anadolu bölgesinde (Elazığ, Bingöl, Tunceli, Muş) illerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre 2000 genel nüfus sayımına göre bu dört ilin toplam nüfusunun (5–25) yaş grubunun 641.449 (25–44) yaş grubu 268.866 (45+) yukarı yaş grubunun 181.789 olmak üzere 1.258.877 kişi olduğu. Bu nüfusun (5–25) yaş grubunun % 100'ünü oluşturan 641.449 kişi (25–44) yaş grubunun % 60'ını oluşturan 161.319 kişi (45+) yukarı yaş grubunun % 15'ini oluşturan 27.268 kişi olmak üzere toplam 830.036 kişinin bu yörede spor yapması gerekmektedir.

Spor yapması gereken nüfusun illere göre dağılımı ise 325.128 kişi, Bingöl ilinde 167.367 kişi Tunceli ilinde 87.071 kişi Muş ilinde ise 250.468 kişi şeklindedir. Bu illerde ulaşılan faal sporcu sayısı 33.487 kişi olduğu kabul edilecek olursa bu rakam yörede spor yapması gereken nüfusun sadece % 4'ünün faal spor yaptığını göstermektedir. Yöredeki kulüp sayısı % 1.8 ile ülke ortalamasının altına düşmektedir. Spor tesisleri, antrenör, hakem ve eğitici sayılarının oranı da bu paralellikte olmaktadır.

Tablo 1: Elazığ İli Spor Branşlarına Göre Sporcu Sayıları

SPOR BRANŞLARI	KIZ	ERKEK	TOPLAM
ATICILIK VE AVCILIK	9	61	70
ATLETİZM	242	583	825
BADMİNTON	84	108	192
BASKETBOL	95	679	774
BEDENSEL ENG.	0	2	2
BEYZBOL VE SOFTBOL			
BİLARDO	0	140	140
BİNİCİLİK			
BİSİKLET	0	1	1
BOKS	1	217	218
BRİÇ			
BUZ SPORLARI			
CİMNASTİK	65	33	98
DAĞCILIK	18	66	84
ESKRİM			
GELENEKSEL SPORLAR			
GOLF			
GÖRME ENGELLİLER		11	11
GÜREŞ	0	144	144
HALTER			
HENTBOL	86	418	504
HERKES İÇİN SPOR			
ÇİM HOKEYİ	1	0	1
İŞİTME ENG.	0	65	65
İZCİLİK			
JUDO, KURASH, AİKİDO, WUS-HU	29	93	122
KANO VE RAFTİNG	0	1	1
KARATE	45	79	124
KAYAK VE KIZAK	17	50	67
KÜREK			
MASA TENİSİ	54	144	198
MODERN PENTATLON			
OKÇULUK	1	12	13
OTOMOBİL SPORLARI			
SATRANÇ	73	444	517
SUALTI, CAN KUR, SU KAY, PALETLİ YÜZ.			
TAEKWON-DO	221	1691	1912
TENİS	20	34	54
TRİATLON			
ÜNİVERSİTE			
VOLEYBOL	326	474	800
VÜCUT GELŞ. FİTNESS	0	5	5
YELKEN			
YÜZME, ATLAMA, SU TOPU	2	5	7
ZİHİNSEL ENGELLİLER	0	9	9
HALK OYUNLARI	36	42	78
MOTOSİKLET			
MÜCADELE SPORLARI	3	177	180
TOPLAM	1428	5788	7216

Kaynak: Elazığ Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü (2006)

Elazığ'da spor dallarına göre sporcu sayıları Tablo 1'de yer almaktadır. 2006 verilerine göre 7216 lisanslı sporcu mevcuttur. Bu sayı 2007 yılında 7.925 sporcuya yükselmiştir (Tablo 2). 2000 yılında Elazığ valiliğinin yapmış olduğu bir araştırmaya göre; Elazığ il merkezinde bulunan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne kayıtlı 36 spor tesisi bulunmaktadır. Bunlardan 5'i GSİM'de, 10'nu ortaöğretim kurumlarında, 9'u kamu kurum ve kuruluşlarda ve 6 Teakwando Salonu, 5 Halı saha, 1 Kondisyon Salonu da özel sektörde yer almaktadır. İl merkezinde 2 çim saha varken diğer sahalar toprak zeminlidir. Araştırma sonucu: Spor tesislerinin % 58,3'ünün sağlıklı kullanılabilir durumda olmadığı; sıhhatli yapılmamış olmasının yanında ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte olmadığı tespit edilmiştir.

Toplam 36 spor tesisi, günde 418 saat; ortalama $X = 11.6$ saat hizmete açıktır. Tüm spor tesislerinden 19.954 kişi faydalanmaktadır. Bunlardan 700 kişi G.S.İ.M.'lülüğü spor tesislerinden, 14.004 kişi ortaöğretim kurumları spor tesislerinden, 1.900 kişi kamu kurum ve kuruluşlardaki spor tesislerinden ve 5 350 kişi ise özel sektöre ait spor tesislerinden faydalanmaktadır. Kapasite/nüfus oranına göre, tesislerden faydalanan nüfus oranı: % 34,1'dir.

Spor tesislerinden faydalanan kişilerin nüfusa oranı bakımından Türkiye ortalamasının üzerinde olan illerin sayısı 24'dür. Gaziantep % 8,7 ile Türkiye ortalamasına eşit bir imkâna sahiptir. Elazığ'da ise araştırmanın yapıldığı spor tesislerinden faydalanan kişilerin nüfusa oranı % 9,7'dir. Bu oranın Türkiye ortalamasına eşit olduğu görülmektedir. Fakat ortaöğretimdeki spor tesislerini diğer kurumlardaki tesislerden ayrı tuttuğumuzda faydalanabildi nüfus oranı % 2,9'a düşmektedir. Neticede; Elazığ'da spor tesislerinden faydalanma oranındaki bu dengeyi ortaöğretimdeki spor tesislerinin sağladığı söylenebilir.

Kurumlara ve özel sektöre ait spor tesislerinin % 63,8'inin halka açık oluğu, % 36,1'nin halka açık olmadığı tespit edilmiştir. Buna göre spor tesislerinin % 100'ünün halka açık olmasıyla G.S.İ.M. ve özel sektöre ait spor tesisleri ilk sırayı almaktadır.

Tablo 2. Elazığ İli Yıllara Göre Lisanslı Sporcu Sayıları

SP	2004	2005	2006	2007
KIZ	748	1.163	1.428	1.618
ERKEK	4.001	5.288	5.788	6.307
TOPLAM	4.749	6.451	7.216	7.925

Kaynak: Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (2007)

Tablo 2'e bakıldığında 2004 yılında toplam lisanslı sporcu sayısı 4.749 olduğu, bunun 748'nin bayan, 4001'inin erkek olduğu görülmektedir. 2007 yılında ise 1.618 bayan, 6.307 erkek olmak üzere toplam 7.925 lisanslı sporcu sayısı olduğu görülmektedir.

Tablo 3. Branşlara Göre Elazığ İlindeki Antrenör Sayısı

SPOR DALI	KADROLU	SÖZLEŞMELİ	FAHRİ	TOPLAM
ATLETİZM	1	1		2
BASKETBOL	1			1
BOKS	1		2	3
BADMİNTON	2			2
HENTBOL			2	2
JUDO		1		1
M.TENİSİ	1			1
GÜREŞ			1	1
VOLEYBOL			2	2
OKÇULUK			1	1
TAEKWONDO	1		1	2
TENİS			1	1
HALKOYUNLARI			1	1
TOPLAM	7	2	11	20

Kaynak: Elazığ Gençlik Spor İl Müdürlüğü

Elazığ İlinde kadrolu olarak çalışan antrenör sayısı toplamda 7'dir. Sözleşmeli antrenör sayısı 2, fahri antrenör sayısı 11 olduğu, genel toplamda da ilimizde 20 antrenörün görev yaptığı görülmektedir (Tablo 3).

Tablo 4. Elazığ İlindeki Branşlarına Göre Hakem Sayıları

SPOR DALI	U.ARASI	MİLLİ	BÖLGE	ADAY	TOPLAM
ATLETİZM	5	7	109		121
BASKETBOL		7	17	84	101
BOKS					
BADMİNTON			2	8	10
GÜREŞ			1	20	21
HENTBOL			2	57	53
KARETE					
SANTRANÇ			4	16	20
TAEKWONDO		4	8	12	24
TENİS					
M.TENİSİ			6	30	35
VOLEYBOL		4	37		41
TOPLAM	5	22	188	227	426

Kaynak: Elazığ Gençlik Spor İl Müdürlüğü

Elazığ ilindeki branşlara göre en fazla hakem atletizm branşında toplam 121 hakem bulunmakta, basketbol da 101, hentbol da 53, voleybolda 41 hakem olduğu görülmektedir. Toplamda bütün branşlardaki hakem sayısına bakıldığında Elazığ ilinde 426 hakem olduğu görülmektedir (Tablo 4).

SPOR SEKTÖRÜNÜN GÜÇLÜ VE ZAYIF YÖNLERİ

Güçlü Yönleri	Güçsüz Yönleri
<ul style="list-style-type: none">▪ Fırat Üniversitesi, beden eğitimi ve spor alanında bölge illeri arasında en iyi durumda olması,▪ Bölge illeri arasında beden eğitimi ve spor alanında “Doktora” eğitimi veren tek il olması;<ul style="list-style-type: none">○ Spora akademik yönden destek olması,○ Bölge illerini beden eğitimi spor alanında akademik başkent yapması,○ Sporun yaygınlaşması ve bilimsel metotlarla yapılmasına destek olması,▪ Alan ve branş yönü ile beden eğitimi öğretmeni açığının fazla olmaması,▪ Alana yönelik İlimizde “<i>Spor Lisesi</i>” nin bulunması;<ul style="list-style-type: none">○ İlimizin spora temel destek olması,○ İlimizin sporda teşkilatlanması ve örgütlenmesine destek olması,○ Sporda nitelikli eğitimin lise düzeyinde başlamış olması,▪ İlimizde “<i>Özel Eğitime Muhtaç</i>” öğrenciler için özel eğitim kurumlarının olması ve buralarda beden eğitimi ve spor destekli eğitim verilebilmesi,▪ Sporcuları sağlık yönünden destek sağlayacak yeterli sağlık kuruluşlarının (Eğitim-Araştırma Hastanesi) olması,▪ İlimizde spor basını ve özel televizyon kanallarının olması,▪ İlimiz spor turizmi konusunda da zengin bir konuma sahip olması, spor turizmi amaçlı faaliyetlerinin (kayak, su sporları, dağcılık, dağ yürüyüşü (trekking) vb.) yapılmasına müsait olması,▪ İlimizde okuma kültürüne önem veren yeteri kadar insanın olması▪ İlimizde spor alanında proje hazırlama kültürü için yeterli akademik personelin olması,▪	<ul style="list-style-type: none">▪ İlimiz yeterli düzeyde sanayide gelişmemiş olması nedeniyle, spor alanına verilecek desteğin az azaltması,▪ İlimiz insanında takım ruhu ile çalışmanın önemini kavrayamamış olması veya bu konunun yeteri kadar anlaşılmamış olması,▪ Sporda kolektif davranışlar önemli yer tutmasına rağmen İlimizde “<i>kolektif-birlikte çalışma</i>” kültürünün tam olarak kabul görmemiş olması,▪ İlimizde birçok spor branşına hizmet verecek çok amaçlı bir spor kompleksinin olmaması,▪ Özel sektörün modern ve çok amaçlı spor tesislerini yapma konusunda çabasının olmaması,▪ Okul öncesi ve orta öğretim kurumlarında tam olarak beden eğitimi derslerinin amacına uygun yapılamaması,▪ Sporcular sağlık ve tedavi sürecinde hastanelerden yeterli düzeyde yararlanamaması,▪ İlimiz spor turizmi konusunda zengin mekânlara sahip olmasına rağmen, bu alanların yeterli düzeyde kullanılmaması ve tanıtılmaması,▪ Bazı İlçe ve kırsal kesimdeki okulların merkez uzaklığı ve kırsalın spor tesisi ve alanları problemleri;<ul style="list-style-type: none">○ Kırsalda spor tesisi yetersizliği nedeniyle, sportif yarışma organizasyonlar daha çok merkezde yapılmasının zorunlu olması,○ İlimiz merkezinde ve kırsalda yeteri düzeyde spor tesisi ve semt sahalarının olmayışı,○ Kırsalda spora ayrılan parasal kaynakları çözmek için yeteri kadar özel sektör desteğine sahip olunmaması▪ Spor basını ve tv programlarının daha çok futbol sporuna yönelmesi, diğer sporların yeterli şekilde yer verilmemesi▪ Spor basını ve tv programlarında yeterli düzeyde akademik katılımın sağlanmamaması,▪ İlçe ve merkez okullarımız ile kırsalda okul

	<p>çağındaki öğrencilerin yararlanabileceği spor tesis ve alanların yetersizliği,</p> <ul style="list-style-type: none">▪ İlimizde sağlığı korumak amacıyla yapılabilecek yeterli düzeyde yürüyüş ve koşu alanlarının olmaması,▪ Yerleşim bölgelerindeki oyun ve spor alanlarının yersiz olması okul çağındaki çocukları bilinçsiz bilgisayar kullanımına itmesi ve hareketsizliğe neden olması▪
--	--

Sporun Bölgesel Kalkınmaya Katkısı

Bir spor tesisi kurulduğunda o bölgeye ya da yöreye nihai amacından önce önemli ardıl etkiler oluşturacak şekilde bir durum yaratmaktadır. Örneğin öncelikli olarak o bölgede bir istihdam yaratacak olması ve harcama akımı meydana getirmesi dolaylı olarak ekonomik etkiler olarak ifade edilmektedir. Spor endüstrisine konu olan faaliyetlerin kısa dönemli etkileri direkt, dolaylı ve teşvik etkisi olarak sınıflanabilir. Örneğin spor karşılaşmasını izlemeye farklı şehirlerden gelen bireylerin harcama akımlarını faaliyetin olduğu bölgede gerçekleştirmeleri direkt etki olarak ifade edilebilmektedir. Dolaylı etki ise o bölgenin içinde bulunduğu diğer endüstri sektörlerinin o aktiviteye bağlı harcamaları kanalıyla istihdam, kazanç ve üretim miktarlarını değiştirmeleri şeklinde ifade edilebilmektedir.

Spor endüstrisinin yapısı diğer endüstri alanlarına göre farklılık göstermektedir. Bu anlamda bir karşılaştırma yapıldığında özellikle talebi oluşturacak kitlenin yaş, cinsiyet, mesleki durum, gelir yapısı, kültür ve yaşanan çevre kriterleri, ırk, yaşanan bölgenin büyüklüğü, çalışma saatleri, serbest zaman gibi kriterler oldukça belirleyicidir.

Günümüzde spor, kişisel ve toplumsal sağlığı koruyucu ve geliştirici nitelikleriyle önemli bir hizmet sektörü olarak kabul görmektedir. Ayrıca, günümüzün kitle iletişim araçları ve özellikle medyanın etkisiyle karlı bir reklam ve tanıtım aracı haline gelen spor, bir taraftan geniş kitlelerin yoğun ilgisini çeken bir gösteri ve eğlence faaliyeti olarak tüketim sektörüne dönüşürken, diğer taraftan müteşebbisler için önemli miktarlarda finans hareketlerinin yaşandığı cazip bir ekonomik faaliyet alanı haline gelmektedir. Doğu Anadolu da bulunan illerin spor kulübü dağılımı Tablo.5’de gösterilmiştir.

Tablo 5: Doğu Anadolu Bölgesi İllerine Göre Kulüp Sayıları

Sıra	İL ADI	ASKERİ	İHTİSAS	MÜESSESE	OKUL	S. KULUBÜ	TOPLAM
1	MALATYA		12	22	19	55	108
2	ERZURUM		27		6	45	78
3	IĞDIR			1	32	19	52
4	AĞRI			8	27	9	44
5	ERZİNCAN	1	3	22	3	14	43
6	ELAZIĞ		4	19	1	18	42
7	BİNGÖL			9	4	18	31
8	KARS		3	10	1	16	30
9	MUŞ			5	4	21	30
10	VAN		3	9	5	13	30
11	GÜMÜŞHANE			9	5	14	28
12	HAKKÂRİ			5	8	14	27
13	ARDAHAN					23	23
14	BİTLİS			6	3	14	23
15	TUNCELİ		1	7	3	5	16
	TOPLAM	1	53	132	121	298	605

Kaynak; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (Mayıs 2007)

Mevcut spor federasyonlarının lisanslı sporcu sayısı 122.939'dur. Nüfusa göre sporcu oranı 509 iken bu oran futbol branşında 148'dir. G.S.G.M. ve Futbol Federasyonuna kayıtlı toplam lisanslı sporcu sayısı 544.572'dir. Türkiye nüfusuna göre oranı ise 115'dir. Bu orana göre ülkemizde her 115 kişiden biri spor yapmaktadır. Nüfus başına düşen sporcu oranı en iyi durumdaki ilimiz Yalova'dır (37). İkinci olarak Kırklareli gelmektedir (55). Sayısal açıdan en kötü durumda olan illerimiz ise Diyarbakır (375) ve Şırnak (383) gözükmektedir. Doğu Anadolu'daki illerde toplam sporcu dağılımlarına göre Elazığ 5.ci sırada yer almaktadır (Tablo 6).

Tablo 6. Doğu Anadolu Bölgesi İllerine Göre Sporcu Sayıları

Sıra	İL ADI	LİSANSLI SPORCU	FAAL SPORCU	TOPLAM
1	ERZURUM	18.777	10.592	29.369
2	MALATYA	18.680	2.999	21.679
3	VAN	10.797	1.484	12.281
4	AĞRI	8.592	440	9.032
5	ELAZIĞ	7.925	1.055	8.980
6	ERZİNCAN	6.843	1.408	8.251
7	BİNGÖL	6.155	1.473	7.628
8	HAKKÂRİ	6.501	1.070	7.571
9	BİTLİS	4.978	957	5.935
10	KARS	4.656	833	5.489
11	MUŞ	4.836	447	5.283
12	TUNCELİ	3.809	515	4.324
13	GÜMÜŞHANE	3.118	302	3.420
14	IĞDIR	2.211	348	2.211
15	ARDAHAN	1.594	709	1.594
	TOPLAM	109.472	23.575	133.047

Kaynak; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (Mayıs 2007)

1999 verilerine göre ülkemizde toplam 37 spor branşında 13.976 antrenör görev yapmaktadır. Bu sayı, ülkemizde toplam sporcu sayısına göre oranlandığında her 9 sporcuya bir antrenör, toplam nüfusa oranlandığında ise 4436 vatandaşımıza bir antrenör düşerken, G.S.G.M. tarafından her ilde açılan çocuk ve gençlerimize yönelik spor okullarında ise 40 öğrenciye bir spor eğitici düşmektedir. Bu oran özellikle Güneydoğu ve Doğu Anadolu bölgelerimizde yer alan illerimizde daha da yükselmektedir. Örneğin; Batman'da 105 spor okulu öğrencisine bir spor eğitimcisi düşerken, Bitlis'te 66, Adıyaman'da 65 spor okulu öğrencisine bir eğitici düşmektedir.

1997 verilerine göre ülkemizde toplam 7972 spor tesisi 64 adette il hizmet binası bulunmaktadır. Spor tesislerinin illere göre dağılımları ile illerdeki sporcu sayılarına göre oranlarına bakıldığında, İstanbul toplam nüfusunun (9.061.096) 56 tesise göre oranı 161.800, lisanslı sporcu sayısına (85.025) göre oranı 1518 olarak belirlenmiştir. Adıyaman ilimizde ise toplam nüfus (684.339), 30 tesise göre oranı 22.811, lisanslı sporcu sayısına göre (2114) 71 olarak belirlenmiştir. Bu oranlara bakıldığında Türkiye'de spor yapılan yerler olan spor tesislerinin dağılımlarının oldukça yetersiz ve dengesiz olduğu anlaşılmaktadır. Öyle ki, bu oranlara göre İstanbul'da toplam nüfusun ancak % 9'u, spor yapma olanağı bulurken, Ankara nüfusunun % 6'sı, Adıyaman nüfusunun % 3'ü, spor yapma olanağı bulabilmektedir.

Tablo 7. İllere Göre Sporcu ve Kulüp Karşılaştırmaları

Sıra	İL ADI	FAAL VE LİSANSLI SPORCU			SPORCU KARTLI SPORCU	
		B	E	T	T	KULÜP
1	ERZURUM	31	227	258	13	3
2	MALATYA	25	140	165	10	1
3	IĞDIR	29	122	151	0	15
4	ARDAHAN	5	116	121	0	0
5	ELAZIĞ	37	69	106	15	2
6	ERZİNCAN	17	49	66	0	-1
7	TUNCELİ	32	28	60	0	1
8	BİNGÖL	19	33	52	10	1
9	VAN	6	43	49	0	2
10	KARS	6	26	32	6	0
11	GÜMÜŞHANE	14	15	29	0	0
12	MUŞ	1	25	26	0	0
13	HAKKÂRİ	0	7	7	22	0
14	BİTLİS	0	6	6	0	0
15	AĞRI	0	5	5	6	-3
TOPLAM		222	911	1133	82	21

Kaynak; Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (Nisan 2007)

Tablo 7'de Doğu Anadolu Bölge İllerinde Nisan 2007 verilerine göre Elazığ faal ve lisanlı sporcu sayısı bakımından 5.ci sırada yer almaktadır (Tablo 7). Batı ve gelişmiş ülkelerde (5-25) yaş grubunun % 100'ü, (25-44) yaş grubunun % 60'ı, (45+) yaş grubunun %

15'inin spor yapması gereken nüfus olarak kabul edilmektedir. Doğu Anadolu bölgesinde (Elazığ, Bingöl, Tunceli, Muş) illerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre 1990 genel nüfus sayımına göre bu dört ilin toplam nüfusunun (5–25) yaş grubunun 641.449 (25–44) yaş grubu 268.866 (45+) yukarı yaş grubunun 181.789 olmak üzere 1.258.877 kişi olduğu. Bu nüfusun (5–25) yaş grubunun % 100'ünü oluşturan 641.449 kişi (25–44) yaş grubunun % 60'ını oluşturan 161.319 kişi (45+) yukarı yaş grubunun % 15'ini oluşturan 27.268 kişi olmak üzere toplam 830.036 kişinin bu yörede spor yapması gerekmektedir.

Spor yapması gereken nüfusun illere göre dağılımı ise 325.128 kişi, Bingöl ilinde 167.367 kişi Tunceli ilinde 87.071 kişi Muş ilinde ise 250.468 kişi şeklindedir. Bu illerde ulaşılan faal sporcu sayısı 33.487 kişi olduğu kabul edilecek olursa bu rakam yörede spor yapması gereken nüfusun sadece %4'ünün faal spor yaptığını göstermektedir. Yöredeki kulüp sayısı % 1,8 ile ülke ortalamasının altına düşmektedir. Spor tesisleri, antrenör, hakem ve eğitici sayılarının oranı da bu paralellikte olmaktadır.

Tablo 8. Doğu Anadolu İllerinde Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik ve Sporcu -Kulüp Sayıları Sıralaması

İLLER	Sos-Eko Gelişmişlik Sıralaması	Sos-Eko Gelişmişlik Endeksi	Sporcu Sayısı Toplam		Kulüp Sayısı Toplam	
1 ELAZIĞ	36	-0,10131	1.ERZURUM	29.369	1.MALATYA	108
2 MALATYA	41	-0,22627	2.MALATYA	21.679	2.ERZURUM	78
3 TUNCELİ	52	-0,40003	3.VAN	12.281	3.İĞDIR	52
4 ERZİNCAN	58	-0,49288	4.AĞRI	9.032	4.AĞRI	44
5 ERZURUM	60	-0,53286	5.ELAZIĞ	8.980	5.ERZİNCAN	43
6 KARS	67	-0,81944	6.ERZİNCAN	8.251	6.ELAZIĞ	42
7 İĞDIR	69	-0,89089	7.BİNGÖL	7.628	7.BİNGÖL	31
8 HAKKÂRİ	70	-1,13956	8.HAKKÂRİ	7.571	8.KARS	30
9 GÜMÜŞHANE	71	-0,92501	9.BİTLİS	5.935	9.MUŞ	30
10 ARDAHAN	74	-1,12469	10.KARS	5.489	10.VAN	30
11 VAN	75	-1,09297	11.MUŞ	5.283	11.GÜMÜŞHANE	28
12 BİNGÖL	76	-1,12469	12.TUNCELİ	4.324	12.HAKKÂRİ	27
13 BİTLİS	79	-1,15736	13.GÜMÜŞHANE	3.420	13.ARDAHAN	23
14 AĞRI	80	-1,28116	14.İĞDIR	2.211	14.BİTLİS	23
15 MUŞ	81	-1,43956	15.ARDAHAN	1.594	15.TUNCELİ	16

Kaynak; DPT İllerin Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Sıralaması 2003 ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü (Nisan 2007)

Doğu Anadolu bölgesindeki 2003 yılı verilerine göre illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması bakıldığında ilk üç sırayı Elazığ, Malatya ve Tunceli illeri almakta, son üç sırada ise Bitlis, Ağrı, Muş illeri bulunmaktadır. Mayıs 2007 verilerine göre bu illerin sporcu sayısına göre sıralaması, ilk üç sıra olarak Malatya, Erzurum, Van, Ağrı ve Elazığ illeri teşkil etmekte, son üç sırada ise Gümüşhane, İğdir ve Ardahan illeri sıralanmaktadır. Kulüp sayısı sıralamasında ise, Malatya, Erzurum, İğdir illeri ilk üç sırayı oluştururken, son üç sırayı Ardahan, Bitlis ve Tunceli illeri oluşturmaktadır. Bu durum illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyleri ile illerin sporda gelişmişlik düzeyleri arasında bir paralellik olduğunu ifade etmektedir.

Sektörün 2023' de Elazığ'daki durumu ne olmalı?

Yasal düzenlemeler çerçevesinde Doğu Anadolu bölgesinde, sporun yaygınlaştırılmasında, şu andaki ve ileriye yönelik, eğitim, altyapı ve organizasyon çalışmaları, yapmış oldukları faaliyetler ve karşılaştıkları problemler ile yörede spor yatırımı olarak planlanmış hizmetlerin ve gerçekleştirme durumu ile spor bünyesinde yer alan mevcut, sporcu eğitimci, antrenör, hakem, yönetici ve tesislerin çağ nüfusuna oranı, yörede yaygınlaşma düzeyi ile kamu kurum ve kuruluşları ile gönüllü birliklerin koordinasyonu ve yöre halkının katılımları tespit edilmeye çalışılmıştır.

Sporun toplumda yaygınlaştırılması, yönetim, personel ve tesisler, malzeme, araç-gereç ve kitle iletişim araçlarının, işleyişine faaliyetlerin, yeterliliğine, dengeli dağılımına, tüm sorumlulukların yerine getirilmesine bağlıdır.

Doğu Anadolu Bölgesinin, Ekonomik-Sosyal-Kültürel ve Eğitim alanında olduğu gibi spor alanında da problemleri ve ihtiyaçları vardır bu problem ve ihtiyaçları gidermek için; Sporun insanlar ve ülkeler arasında barış, dostluk ve kardeşliği geliştiren niteliklerinin her geçen gün önemini daha da artırması karşısında yörede spor imkanları geliştirilmelidir. Ülke genelinde sporla ilgili kuruluşlar yeniden yapılandırılmalı. Sporla ilgili mevzuat eksikliklerinin, sporcuların, sosyal güvenlik, sağlık ve eğitim sorunlarının tespiti, gerçeklerin ortaya çıkarılması ve önlemlerin alınmasında yapılacak olan çalışmalarda öncelik bu yörelerde olmalıdır.

Sporun merkezi idareye bağlı olarak geliştirilmeye çalışılması günümüzün ihtiyaçlarını ne yazık ki karşılayamamaktadır. Bu noktada mevcut yapıların demokratikleşmesinin yanında, Merkezden yönetim sistemi, Yerinde yönetim şekline dönüştürülmelidir. Mevcut potansiyelin değerlendirilmesi ve arttırılması için bölgede gençlik ve spor teşkilatlanması yeniden düzenlemeli, spor kulüplerinin yeniden yapılanması gibi adımlar atılmalıdır.

Bu bölgede spor teşkilatları, yöre insanların bedensel yapısı, yöresel gelenekler alışkanlıklar ve toplumun sosyo-ekonomik yapısı göz önünde bulundurularak çalışmalar bu doğrultuda yapılmalıdır. Yöresel ve geleneksel spor dallarının geliştirilmesi konusunda özel programlar uygulanmalıdır. Coğrafi şartlar, iklim şartları, ulaşım durumu, mevcut tesisler, sporcu ve okul sayısı ile halkın spora yatkınlık ve eğilimleri göz önünde bulundurularak bölgesel spor merkezleri kurulmalıdır.

Sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için yörede yetersiz olarak görülen spor tesisleri yapımına önem verilmelidir. Bu amaçla belediyelerin ve üniversitenin spor tesislerine katkıları artırılmalıdır. Kamu ve özel sektör kuruluşları ile fabrikaların yapmakla mükellef oldukları spor tesisleri uygulanmasına başlayarak kamu kurum ve kuruluşları ile özel kuruluşlara spor tesisleri kazandırılmalıdır. Mevcutlarının tam kapasiteye kullanılması için gerekli mevzuat düzenlemeleri yapılmalıdır.

Bölgedeki Kamu kurum ve kuruluşları tasarrufunda bulunan ancak spor tesis veya sahası yapımına uygun olmayan atıl durumdaki alanların yap-işlet-devret anlayışı içinde ve gelir getirecek başka seçeneklerle değerlendirilerek, buralardan elde edilen gelirin yine yörenin gençlik ve spor hizmetlerinde kullanılması için çalışmalar yapılmalıdır.

Türkiye’de sporun yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi için kulüpleşme, kulüplerde eğitim ve kulüpler arası yarışmalar temel faktörlerdir. Bu amaçla güçlü kulüplerin kurulması ve yaygınlaşması özendirilmelidir.

Bölgede kulüpleşme oranı yükseltilecek mevcut spor kulüplerinin ise ilmi esaslara göre sporcu yetiştirmeleri teşvik edilmeli yöre halkının mahallindeki spor kulüplerine üye olmaları sağlanmalıdır. Türk Silahlı Kuvvetler ve Emniyet Teşkilatı yörede kulüpler kurarak halkın bu birimlerle kaynaşmalarını sağlamalıdır. Kulüplerin mahalli imkânlarla gelişmelerini artırıcı arayışlarına destek olunmalı yol göstermelidir.

Kamu kurum ve kuruluşları, özel ve mahalli idarelerde bu konuda işbirliği yapılmalıdır. Bölgedeki spor kulüpleri sporcu yetiştiren belli standartlara ulaşmış kulüpler haline getirilmesi için “spor kulüpleri yardım yönetmeliği” bu yöreye yönelik şekilde düzenlenmelidir.

Genç bir nüfusa sahip olan ülkemizde mevcut spor düzeyi oldukça düşüktür. Bu oran araştırmaya konu olan yörede de önemli ölçüde görülmektedir. Bölgede işsizlik oranı yüksek olduğundan çalışma imkânı bulmayan gençliğin, toplumumuzca ihtiyaç duyulan alanlar da bilgi ve beceri kazanabilmeleri için, spor alanında eğitim programları düzenlenerek onların üretken hale gelmelerini ve istihdam edilmelerini sağlamalıdır. Bu konu ile ilgili kurum ve kuruluşlar işbirliğine gitmelidir.

Avrupa Birliği sürecindeki ülkemizde, Avrupa örneğindeki gençlik ve spor yapılanmalarına ihtiyaç artmaktadır. Ülke genelinde hazırlanan spor kurumları ve faaliyetleri ile ilgili master plan çalışmaları, programlar ve projeler yöreye özgü yapılmalıdır. Ayrıca bu Doğu Anadolu Bölgesinin kalkınması ve gelişmesi için uygulanacak tedbirler (GAP-DAP) projelerinde, özelleştirme vb., çalışmalar, spor kurumlarına ve birimlerine yansiyacak şekilde geniş yer ayrılmalıdır.

ÖNERİLER

- İlimiz şehir planlarında da yer alan ve Elazığ Spor tesislerinin de içinde bulunduğu 150 dönümlük alanda “*Elazığ Spor Kompleksinin*” hayata geçirilmesi için çalışmaların başlatılması,
- Fırat Üniversitesi binaları ve Kredi Yurt Binalarının üstünde bulunan 350 dönümlük alanda Elazığ’da sporun temellerinin atılacağı “*Spor Eğitim Merkezleri ve Eğitim Alanlarının*” hizmete girmesi amacıyla bu alana atletizm, güreş, jimnastik, badminton, futbol vb. spor dallarına yönelik eğitim merkezleri ve hizmet alanlarının planlama çalışmalarının başlatılması,
- İlimizde kapalı spor salonu olmayan ilçelere spor salonu yaptırılması,
- İlimiz merkezinde semt saha ve spor salonu planlaması yeniden gözden geçirilerek, yerleşim birimi ve okulların müşterek kullanımına açılacak şekilde planlanmalı ve yeni spor salonu ve tesisler yapılması,
- Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde yer alan “*Antrenörlük*” bölümünün eğitime başlayabilmesi için gerekli alt yapı ve akademik yapılanma çalışmalarına başlanması,
- İlimiz turizm ve rekreasyonel alanlar yönünden zengin bir kültüre sahiptir. Bu amaçla Elazığ’da spor turizmini canlandırmak amacıyla bu konunun eğitiminin verileceği ve gerekli personelin yetiştirilebileceği “*Rekreasyon*” bölümünün Fırat Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde gerekli alt yapı ve akademik yapılanma çalışmalarına başlanması,
- İlimizde yüzme sporunun gelişmesi için Kapalı Yüzme Havuzunun bitirilmesi ve

Elazığ'ın spor kompleksi içinde olimpik ölçülerde "Açık Yüzme Havuzu" projesinin hayata geçirilmesi

- Elazığ'da spor sektörünün tüm ihtiyaçlarına hizmet verecek ve gerekli akademik çalışmaların yapılarak bilimsel destek sağlamak amacıyla, Fırat Üniversitesi bünyesinde "Spor Araştırmaları ve Uygulama Merkezi" kurulması,
- İlimiz ve ülkemiz sporuna bilimsel destek sağlayacak bilimsel bir "Spor E-dergi" çıkarılması için gerekli çalışmaların başlatılması,
- İlimiz amatör sporcularının kahve ve sigara ortamlarından uzaklaştıracak bir "Amatör Sporcu Evi" projesi hayata geçirilerek sporcuların yararlanacağı bir spor kütüphanesi, spor branşlarının aralarında kaynaşarak bilgi alışverişi yapacağı, gazete, dergilerin okunacağı, seminer veya güncel bilimsel bilgilerin aktarılacağı bir yer açılması,
- Amatör spor kulüplerini bir merkezde toplayacak ve kahve, iş yeri gibi yerlerden kurtaracak iki odalı (bir oda kulüp irtibat bürosu, bir oda malzeme odası) bir "Amatör Kulüpler Merkezi" projesi hayata geçirilmesi,
- Yerel tv ve gazetelerde futbol dışında kalan amatör sporlara yönelik yayınların yeterli düzeye ulaşması ve sadece amatör sporlara ayrılacak program ve yayınların olması,
- GAP veya DAP bölge illerini kapsayan sportif organizasyon veya şenliklerin İlimizde de düzenlenmesi için gerekli çalışmaların başlatılması,
- İlimiz ve bölge sporcularına hizmet verecek "Sporcu Sağlık Merkezi" kurulması için çalışmaların başlatılması,
- İlimizdeki beden eğitimi öğretmenlerinin hizmet içi kurstan geçirilmesi ve kalıcı bir "Hizmet İçi Eğitim Merkezi" kurulması,
- Elazığ'ın sporda temelini oluşturacak eğitim kademelerinden olan "Spor Lisesi" çok amaçlı spor tesislerinin bir arada bulunacağı bir ortamda eğitim binalarının yapılması,
- İlçelerde ve kırsal kesimde sporun yaygınlaştırılması ve iyi yetişmesi amacıyla özel kurslar açılması,
- Okul sporlarına katılımında oluşan güçlükleri aşmak ve sporu tanıtmak amacıyla ailelere, anne ve babalara yönelik eğitim verilmesi,
- Özel ve kamu sektörün spora destek noktasında çalışmaların arttırılması,
- Günümüzde sağlığı korumak gelişen teknoloji sayesinde güçleşmektedir. Elazığ halkının sağlığını korumak amacıyla "Sağlıklı Yaşam Merkezleri" kurulması ve özel teşebbüsler sayesinde açılan sağlığı korumak amaçlı açılan tesis veya yerlerin denetlenerek bu iş için uygunluğu saptanmalı, uygun olanlara ruhsat verilme çalışmaları yapılmalı,
- Okullarda sporda şiddetin önlenmesi için çalışmaların sürekli yapılması, taraftarlık eğitimi verilmeli ve öğrencilerin zararlı alışkanlıklardan uzak tutulması için sportif etkinliklere önem verilmesi,
-

AMAÇ-1		
Öncelik 1.1		
Hedef	Elazığ'da Geçmişten Günümüz Spor ve Mevcut Durum	
Amaç	Elazığ'ın geçmişten günümüze spor kültürü, spor kulübü, başarılı sporcuları, spor tesisleri ve mevcut durumun tespit edilmesi	
Çıktılar	Derlenen bilgiler tasnif edilerek "Elazığ'da Geçmişten Günümüze Spor" adıyla bir kitap formatında yayınlanması	
Faaliyetler		
	1.1.1	<i>Elazığ'da spor kültürü ve tarihsel gelişimi</i>
	1.1.2	<i>Geçmişten günümüze spor tesisleri ve mevcut durum</i>
	1.1.3	<i>Geçmişten günümüze spor kulüpleri ve mevcut durum</i>
	1.1.4	<i>Geçmişten günümüze sporcular, Hakemler, Yöneticiler, Milli Sporcular</i>
Bütçe ¹	10.000 YTL	
Mantıksal Çerçeve Matrix' i ²	Ek 1.1 MÇM ve Excel Tablosu	
NOT 1 :	Elazığ'ın kısa bir spor tarihi çıkarılarak, geçmişten günümüze gelişme süreçleri ve mevcut durum kaydedilerek, gelecek nesillere bir kaynak eser bırakılacaktır.	
AMAÇ-2		
Öncelik 2.1		
Hedef	Spor Tesisleri ve Planlaması	
Amaç	Spor tesisleri, spor kompleksi, sağlıklı yaşam ve spor alanlarının planlanması	
Çıktılar	Spor tesisleri plan ve projeleri	
Faaliyetler		
	2.1.1	Elazığ İli ve İlçelerini spor tesisleri planlaması
	2.1.2	Elazığ İli Sağlıklı Yaşam ve Spor Alanları
	2.1.3	Özürümler için spor alanları
Bütçe ¹	Ek 2.1 olarak ve Excel tablosu olarak sunulacaktır	
Mantıksal Çerçeve Matrix' i ²	Ek 2.1 MÇM ve Excel Tablosu	
NOT 2 :	İlimizin spor tesisleri ve spor kompleksi yapılacak alanlarının planları yapılarak, İlimizin spor tesislerinin yeterli düzeye gelmesi sağlanacaktır.	

AMAÇ-3	
Öncelik 3.1	
Hedef	Elazığ'da Spor Eğitiminin Yeterli Düzeye Ulaşması
Amaç	Spor eğitimi spor sektörünün gelişim sağlaması ve ileriye gidebilmesi için öncelikli yatırımdır. Bu nedenle İlimizde Spor Eğitiminin Planlaması yapılacaktır.
Çıktılar	Spor Eğitim Planları
Faaliyetler	
	3.1.1 Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Eğitimi
	3.1.2 Antrenör ve Hakem Eğitimi
	3.1.3 Spor Yöneticisi Eğitimi
	3.1.4 Sporcu Sağlığı ve Hizmetleri
Bütçe ¹	Ek 3.1 olarak ve Excel tablosu olarak sunulacaktır
Mantıksal Matrix' i ²	Ek 3.1 MÇM ve Excel Tablosu
NOT 3 :	Elazığ'da verilecek her düzeydeki spor eğitiminin planlaması yapılacak ve bölge illeri arasında spor eğitiminin başkenti olması için çalışmalar yürütülecektir.

- Bu müzakere belgesi ile sektördeki ilgili kişilerin zirve öncesi görüşleri alınacak ve tüm bu görüşler çerçevesinde taslak bir gelişme planı oluşturulacaktır.
- Amaç, sektörle ilgili fikirlerin belli konularda odaklanmasını sağlamak, bu konularda bölgesel bilgi birikimi yaratmak, Elazığ'la ilgili sektörel gelişme kutupları veya kümeleşmesi için gerekli alt yapıyı oluşturmaktır.

Böylece;

Elazığ Buluşuyor 2007' deki zirvede

Sektördeki Konuşmacılar

Taslak Amaç ve Öncelikler doğrultusunda zirveye görüş sunacaklar ve ilgili çalıştaylarda (workshop) sektöre yapacakları katkıyı ortaya koyacaklardır.

Aşağıda çok genel bir zirve taslağı vardır

Taslak Zirve Katılımcıları

Sektör	Konuşmacılar	Konu Başlığı	Sorumlu ve metodoloji
AMAÇ 1			
Öncelik 1.1	Yrd.Doç.Dr. Cengiz ARSLAN	Elazığ'da Geçmişten Günümüze Spor	Yrd.Doç.Dr. Cengiz ARSLAN
AMAÇ 2			
Öncelik 2.1	Yrd.Doç.Dr. Sabahattin DEVECİOĞLU	Elazığ'da Spor Tesisleri Planlaması	Sedat ACAR
Öncelik 2.2	Yrd.Doç.Dr. Sabahattin DEVECİOĞLU	Spor Kompleksi	Sedat ACAR
AMAÇ 3			
Öncelik 3.1	Yrd.Doç.Dr. Cengiz ARSLAN	Spor Eğitimi	Yrd.Doç.Dr. Cengiz ARSLAN
Öncelik 3.2	Yrd.Doç.Dr. Cengiz ARSLAN	Antrenör Eğitimi	“
Öncelik 3.3	Yrd.Doç.Dr. Sabahattin DEVECİOĞLU	Spor Yöneticisi Eğitimi	“
Öncelik 3.4	DoçDr. Erhan YILMAZ	Sporcu Sağlığı ve Hizmetleri	“

KAYNAKLAR

1. **Andreff,W.** L'evolution du Modele Europeen de Financement du Sport Professionnel, Reflets et Perspectives XXXIX, No:2-3, 2000, s.171-192.
2. **Can, Y, Soyer, F.** Spor Hizmetlerinde Verimliliği Etkileyen Faktörlerin Değerlendirilmesi, 1.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, Cilt:2, Ankara, 2000, s.182–200.
3. **Devecioğlu S.**“Fırat Havzasındaki Spor Teşkilatlarının Sporun Yaygınlaştırılmasına Katkıları”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı,1996.
4. **Devecioğlu S.** “Sporun Ekonomik Boyutu” Standart Ekonomik ve Teknik Dergi T.S.E., Yıl 43, Sayı, 511, Temmuz, 2004.
5. **Devecioğlu S.** “Türkiye’de Spor Sektörü Stratejilerinin Geliştirilmesi” Verimlilik Dergisi, Sayı: 2005/ 2, sayfa: 117–134.
6. **Devecioğlu S, Sarıkaya S.** Sporun Bölgesel Kalkınmadaki Rolü, Doğu Anadolu Sempozyumu (Bölgesel Kalkınmada Yeni Ufuklar) Elazığ, 23–25 Mayıs 2005.
7. **Devecioğlu S.** “Doğu Anadolu Bölgesinin Sosyo- Ekonomik Kalkınmasında Sporun Yaygınlaştırılmasının Rolü ” Sosyal Bilimler Dergisi, Elazığ, 2007.
8. **Doğu Anadolu Projesi Ana Planı,** Mevcut Durum ve Analizi Cilt:I Genel Değerlendirme, Nüfus Yapısı ve Toplumsal Hizmetler (2000)
9. **D.P.T.,Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı:** Spor Özel İhtisas Komisyon Raporu, s.204, Spor toto Teşkilat Müdürlüğü Basımevi, Ankara, 1983.
10. **DPT., Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı,**Küreselleşme Özel İhtisas Komisyon Raporu, s.4-6,75-76,DPT Yayınları, Ankara, 2000.
11. **D.P.T.Sekizinci Beş yıllık Kalkınma Planı,** Beden Eğitimi, Spor ve İstanbul Olimpiyatları, Özel İhtisas Komisyon Raporu, D.P.T.Yayınları, Ankara, 2000,s.8–29.
12. **D.P.T.,Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı,** Bölgesel Gelişme Özel Komisyonu Raporu (2000)
13. **D.P.T.,** <http://ekutup.dpt.gov.tr/bolgesel/oik523.pdf>
14. **Doğu Anadolu Projesi Ana Planı.** T.C. Başbakanlık Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Yönetici Özeti, Ankara, 2000.
15. **D.P.T.** İllerin sosyo-ekonomik gelişmişlik sıralaması araştırması, 1996.
16. **G.S.G.M.** www.gsgm.gov.tr.
17. **G.S.G.M.** İl Spor Merkezleri Uygulaması Sporcu Sayısı, Doküman,Ankara , 1998.
18. **G.S.G.M.** Antrenör Sayılarının Branşlara Göre Yıl İtibariyle Dağılım Listesi, Ankara. 1998.
19. **Mahony L.H.** “Economics of Sport”, Fitness Information Technology, A.B.D., .2001.
20. **Sarikaya M.** “Elazığ İlinde Sporun Ekonomik Kalkınmaya Katkısı”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı,2006.
21. **Sunay H.** Türkiye’de Sporun Yaygınlaştırılması, Milli Eğitim Dergisi, Sayı:147, 2000.
22. **Uslu, N.Ç, Uslu, A.** Değişen Dünyada Spor Endüstrisinin Gelişimi ve Spor Endüstrisinin Ekonomik Etkileri, The10.Ichper.Sd.Europe, Congress, Nowember, 17-20, Kemer Antalya, 2004.